

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K
fél évre - - - - - 5 „

Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u.
5. I. c. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire
való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

I. évfolyam.

Ujvidék, csütörtök 1910. november 10.

62. szám.

Virágoskert a városházán.

Az a terem, melyben rendszerint csak egy törvényhatóság autonóm jogéletének paragrafusos levegőjét szoktuk magunkba szívni, ott, ahol a megjeleni természeténél fogva — jobbra csak az ész rideg munkásságát szokták kifejezni és csak olykor olykor szólalnak meg a szenvedélyek hurjai és ezek is bizony sokszor nem a felebaráti szeretet simogató, melegítő harmóniáját zengik: pár nappal előbb, november hó 5-én a szó legnemesebb értelmében úde rózsakertté varázsolódott, mely a tavasz illatos fuvalmát árasztotta szét és a felebaráti szeretet fanatikusságát szolgáló álló ideális nő apotheoizálásának lélekemelő dieshimnuszáról zengett, melynek vezérthémáját *matheovicsi Piukovich Ferencné* úrnő fenkölt személye és benne és általa a női szív, az önzetlen emberszeretet szolgáltatta.

Hogy kicsoda városunk, sőt az egész ország közjótékonsági életében az ujvidéki első nőegylet vezérnöje, *Piukovichné*, azt nem írjuk itt meg külön. Nem azért nem írjuk meg, mert ezt már ismertettük lapunk hasábjain, azért sem, mert az alábbi krónikás sorokból is kiderül az, hanem azért nem, mert, hogy ki ő, azt mindnyájan érezzük és tudjuk, akik városunk társaséletének vérkeringésébe tartoznak.

Itt tehát nem részletezünk. Itt a bíráló nem csak a karakterisztikont veti papírra.

És ehhez elég emnyi: benne egy erős, oszlopos társadalmi tényezőt tisztelünk és szeretünk, aki már évtizedek óta, hivalkodás nélkül, szerénységgel, példátlan önzetlenséggel működik szakadatlanul, szinte fanatikus eréllyel minden közjótékonsági, emberbaráti, hazafias és kulturális mozgalom vezetőhelyén; kit nem a feltűnési vágy, sem egy-egy hűségétől vezérelt divatos áramlat, hanem a belső, lélektani rugók legnemesebbjei, valósággal egy belső, ellenállhatatlan szükségesség vitt és visz mindenkor a nő legszebb társadalmi tevékenységének élére.

Ő nemesak saját nőegylete, de egész intelligens társadalmunk éltető szíve. És ez a szív egy város határain túl szárnyaló mozgalmak aktív, jelentős tényezőjévé is tette őt.

Elég róla emnyi. És még csak az, hogy néhány nap előtt a legmagasabb királyi kegy dícsősége jutott osztályrészül a koronás arany érdemkereszt alakjában.

Most pedig beszéljen a tudósító a részletekről:

Nincs szebb, nincs meghatóbb, mint ha valaki szeretettel tárja ki karját irgalmas cselekedetekre ott, ahol a legnagyobb szükség mutatkozik, nincs megindítóbb, mintha azok, akiket a szeretet tiszta szívvel segélyezett, hálaosan fogadják a nemes kebelből eredő, az embertársak javát és boldogságát célzó jótéteményeket. A sors nem adott mindenkinek boldog, megelégedett életet, nem mindenki ringathatja magát abban a boldog tudatban, hogy megvan mindene, amit kíván. Sajnos, nagyon, de sokan vannak, akik összetett kezekkel a jótékonság nemtői felé fordulnak, enyhítsék nyomorukat, csillapítsák fájdalmukat, töröljék fel égő sebeiket, mert mély sebeket ejtett rajtuk a szűkölködés, inség.

„Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat”, írja elő a vallás. Ennek a szeretetnek azonban nem szabad külsőségeiben nyilvánulnia, ennek a szeretetnek meggyőződésből, tiszta szívből kell fakadnia, át kell érezni azt, hogy „szeretetet csupán csak az érdemel, akinek mások iránt érző szíve van”. Aki nem tudja átérezni, hogy mit tesz a felebarátok ügyes-bajos dolgaiban segédkezni, az nem lesz hivatva arra, hogy a felebarátok szeretetét maga számára kikérhesse.

Jólesik látnunk, ha valóban méltó érdemeket jutalmazunk, méltó érdemet ama önfeláldozó szeretet folytán, amely maradandó tettekben nyilvánul. Jól esik tudnunk, hogy vannak olyanok, akik fenkölt lélekkel meghozzák a szeretet oltárán a megkívánt áldozatot. Még kedvesebb látványt nyújt azonban az, hogy ha gyengéd női kezek fonják a szeretet koszorúját a szegények, elhagyottak védelmére.

Városunk közönsége boldog lehet, hogy a szeretet apostolaként oly nőt üdvözölhet egy jótékony egyesület, az „I. Ujvidéki Nőegylet” élén, aki félretesz fáradságot és lázas sietséggel iparkodik a legnagyobb szükségben segédkezet nyújtani.

Ez a nő *matheovicsi Piukovich Ferencné*, akit most a királyi kegy is megjutalmazott a koronás arany érdemkereszt ajándékozása által, amelyet városunk minden szépért és jóért lelkesülő főispánja szombaton, folyó hó 5-én adott át a lelkes elnökönek.

Egészében és részleteiben is megható ünnepegy napot le szombaton folyó hó 5-én városunkban, amikor is *Matkovits Béla* főispán *Piukovich Ferencnének*, az I. Ujvidéki Nőegylet érdemében dus elnökének átadta a legmagasabb helyről jött kitüntetését, a koronás arany érdemkeresztet. Az egész ünnepegy napot felemelő hatású tette az az osztatlan szeretet és ragaszkodás, amely hamisítatlan módon nyilvánult meg az elnök iránt. Az érdemek okozta és nem hajhászás útján létrejött népszerűség, amelyet *Piukovich Ferencné* nemeskeblű tettei által elért, ez alkalommal impozáns mértékben jutott kifejezésre. Valami büvero varázsolta oly széppé, oly kedvessé az ünnepegy napot, ez a büvero pedig a szeretet nevében fakadt, honorálni kívánta azt a nehéz fáradságot, amelynek eredménye a szegények könnyeinek leszáritása, az inségben szenvedők nyomorának enyhítése volt.

Lampionos menet.

Az ünnepegy nap már pénteken este vették kezdetüket. Jupiter pluvius folyton fenyegetett esővel és így félő volt, hogy abból a lampionos menetből és szerenából, amelyet a helybeli dalegyletek vittek az elnököknek, nem lesz semmi sem. A dalegyletek és a tüzoltóegylet egymásután gyülekeztek a tüzoltóaktanyában, ahonnan nyolc óra után indultak sorjában *Piukovich Ferencné* főtéri lakása elé. Az elnök a balkonról fogadta a sikerült szerenád, körülötte pedig városunk előkelő hölgyei, urasszonyai és urleányai sorakoztak. Elsőnek az *Ujvidéki Dalárda* énekelte el *Mollós Lipót* vezetésével precíz, összevágó előadásban *Goll János: „Ünnepi köszöntő”*-jét, majd a *„Froh-sinn”* német dalegylet mutatta be *Gutsohn Adolf* karnagy vezetésével, nagy tetszés között az *„Uhlanelied”* című dalt. Harmadiknak *Léh Jakab* karugy vezetésével a *„Polgári Magyar Daloskör”* énekelte igen ügyesen *Gr. Festetics* kedves szerzeményét, az *„Arvaleányhaj”* című dalt. *Kardos Miksa* főgimn. tanár lépett az emelvényre ezek után, hogy tolmácsolja Ujvidék város közönségének osztatlan örömét a kitüntetés felett és hogy biztosítsa városunk népének jókívánságait. Beszédét azzal a kéréssel fejezte be, hogy a kitüntetett elnök még sokaig állva éljen a nemes hivatásokra jogosult egyesületnek, teljesítse életkedvvel, egészséggel megáldva azt a fontos missziót, melyet eddig is oly sikeresen betöltött. *Piukovich Ferencné* egyszerű, keresetlen, de benső szavakban felelt. A meghatottságtól nem talált szavakat. Köszöni a szép meglepetést, és igéri, hogy ezután még fokozottabb mértékben fog a szegények, árvák, elhagyottak érdekében közreműködni. Sajnos, hogy az eső ezek után megeredt és elmosta az ünnepegy nap végét, pedig a *Daloskör*, melynek

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK.

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

Saját házban. Telefon 988.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítási berendező vállalat.

az ünnepelt zászlóanyja, még egy igen sikerült magyar népdalegyveleget mutatott be.

A díszközgyűlés.

Valóságos virágerdővé változott szombaton délelőtt a városháza díszterme, amely fényes ünnepségnek volt színhelye. Előkelőségeink teljes számban jelentek meg a díszközgyűlésen, hogy tanujelül legyenek annak a meghatározó pillanatnak, amidőn *Piukovich Ferencné* O Felsége legmagasabb elismerése jeléül átveszi a sikerekben gazdag munka maradandó jutalmát, a sokat jelentő koronás arany érdemkeresztet.

Tizenegy óra után néhány perccel nyitotta meg *dr. Ámon Pál* róm. kath. kanonokplébános, az egyet védnöke a díszközgyűlést és napirend előtt indítványozta, hogy vezetésével a választmányi tagok a főispáni irodába vonuljanak főispán urnak mint a kormány képviselőjének és az ünnepeltnek a közgyűlésbe való meghívására. Nemsokára megjelent *Piukovich Ferencné* főispánunk által karonvezetve a közgyűlési teremben. Lelkes óváció jutott osztályrészül *Piukovich Ferencnének*.

Most *dr. Ámon Pál* egyetli védnök emelkedett szólásra, hogy köszöntse az ünnepeltet. Esmékben gazdag, szép beszéde a következő:

Mélyen tisztelt díszközgyűlés!

A természettudomány vizsgálódó szeme felfedezte, elfogadható bizonyossággal meghatározta azt az erőt, amely az anyagi világ minden munkájának legközelebbi magyarázata. Arra az eredményre jutott, hogy lényegében egy és ugyanazon erő forrong a tűzhányó kráterjében, amely a fésző virág szirmának vegyi munkáját teszi lehetővé.

Az emberi lélek sokkal változatosabb világot is egy erő mozgatja, az akarataknak egy erő ad lendületet, az érzelmeiket egy erő szítja, forralja és ez az erő a szeretet, amely ha észszerű, áldást, ha észszerűtlen, átkot, rombolást jelent. Nemes vagy nemtelen aszerint, amilyen az a cél, amelyre irányul.

Ha édesmagunk vagyunk a célja, önszeretet a neve; tulzott állapotában önzésnek hívjuk. Ha más javát szolgálja, nemes önzetlenség. Ha más baját érzi, rajta segíteni törekszik, irgalom, jótékonyosság. Ha körül és fél nélkül vakon tapos le észet, erényt, becsületet: őrtület.

Ez az elemi erő, az emberi vágyótehetség gravitációja a jó felé, a Teremtő ajándéka, melyet önmagunk és mások javára boldogítására épen úgy felhasználhatunk, mint ahogy visszaélhetünk vele önmagunk és embertársaink kárára.

Miután pedig az exakt tudományok korában, mikor az ismeret, a tudomány minden, az emberi lélek ezen elemi hatalmanak áldásos megnyilatkozása is legfeljebb kísérleti tárgy. Annál örvendesebb minden emberre, aki elfogulatlan szemmel tekinti az életet, ha az önzetlen emberszeretet, a jótékonyosság részesül elismerésben.

Hamisítatlan megnyilatkozása ez az emberi lélek azon természetes vonzalmának, amelyet nem lehet föllánsokkal leszorítani, szisztémákkal elsorvasztani, annak a vonzalomnak, amely odahajlik, ott érzi magát jól, ahol önzetlen szeretetet, hamisítatlan jóindulatot, áldozattal összekötött jótéteményt lát.

Mert mélyen tisztelt díszközgyűlés, ez a mai kor első és legnagyobb szüksége! Az igazi testvériség lelkelete, amely nemcsak percentre dolgozik, hanem más javára is.

Vannak hiányok, vannak követelések, amelyek pótlásán, teljesítésén fáradozunk, amikor pl. azt követeljük, hogy a földi javak bőségében minél többen részesüljenek; mikor a tudást, az igazi haladást, az igazi felvi-

lágosodást (amely mellesleg mondva nem állhat a mult lekicsinylésében) közkincsévé óhajtjuk tenni; mikor azon fáradozunk, hogy az ember, aki földet, tengert, levegőt szolgálataiba kényszerít, ne legyen vak indulatainak feltétlen rabszolgája, akkor nagy emberi érdekeket szolgálunk.

De van egy hiány a modern életben, van olyan szükséglet, amely fűlértően kiabál és ez az igazi emberszeretnek a részvétnak, a jótékonyagnak egyre nagyobbodó hiánya.

Megértük azt, hogy a részvét, a jószívűség, az irgalom lesajnálása, kigunyolása a „tudomány” palástjában jár közöttünk. A pessimista böleletli rendszer, amelyet Schopenhauer iparkodott népszerűvé tenni, elkészítette az alapzatot a Nietzsche-féle „Uebermensch” számára, aki épen azért több ember a legmodernebb bölelelő szemében, mert elve mindenben keresztülgázolni, ami élvezetét zavarja; irgalmat, részvétet nem ismeri, a jótékonyágot kigunyolni, a felebaráti szeretetet férfiatlan gyengeségnek minősíteni.

Még csak az hiányzik, hogy a világ- és embergyűlölő „bölelet”-nek sikerüljön az „Ueberfrau” típusát a világba állítani. Akkor talán még eljutunk odáig, hogy a pessimista agyrem megközelíti a valóságot.

Amde a dohos papír és tintabölelősségre fényesen rácafol az élet, az emberi lélek, midőn Istenada erejével lerázza magáról a szokás, a környezet nyugtét és elemi megnyilatkozásában nem törődve szisztémákkal, tudományos divatbálványokkal, meghajlik a nemes jótékonyágot ideálja előtt.

Ujvidék városnak minden szépet és jót felértő közönsége ime fényes bizonyogató tesz róla, hogy a jótékonyágot mai kitüntetését őszinte melegséggel iktatja be társadalmi életünk ünnepnapjai sorába.

Határkövet állunk az élet keményretaposott lármas, poros országútjára, hadd álljunk meg előtte mi is, mások is, hadd vegyük észre, hogy az út mentén a remény pázsitja zöldel, üdítő forrás eszorgedez annak, aki a lélek nemes törekvéseit kifejleszteni, nemesíteni, embertársai javára gyümölcsötetni akarja.

Nagyságos Asszonyom! Tizenkilenc esztendeje mar, hogy az Első Ujvidéki Nőegylet élén buzgólkodik a jótékonyágot terén, úgy hogy itt városunkban nevéhez fűződik az a tisztelet, amely ezt az erényt kíséri.

Most, hogy a király kegye a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki Nagyságodat, a vezetése alatt álló egyesület nevében fogadja tiszteletünk, halánk és becsülésünk őszinte kifejezését.

Adja meg Önnek a királyok Királya nemes büszkódásáért azt a jutalmat, amely a lelket díszíti, békességét biztosítja, boldogságát állandóvá teszi.

Végül felkérem Ujvidék szab. kir. város főispánját, mātéházi Matkovits Béla Öméltóságát, hogy a koronás arany érdemkeresztet az ünnepeltnek átadni kegyeskedjék.

Beszéde közben mutatta be *dr. Ámon Pál* azt a maradandó emléket, amelyet Ujvidék hölgyei közönségünk belevonásával *Piukovich Ferencné* nevére iparkodott felállítani, azt az alapítólevelet, amelyben két „Ujvidéki Takarékpénztár”-i részvényt helyez letébe azon rendeltetéssel, hogy annak kamatai évenként szegényeknek karacsonyi felsegélyezésére fordíttassanak. Bemutatja a hölgyek ajándékát is, egy remek ezüst fekete kávékészletet, ezüst tálcán, továbbá azt az emléktárgyat, amellyel *Hiersch Jivadarné* óhajtott kedveskedni, egy ezüst ridikülét. Hivatkozik arra hogy a *szerb nőegylet* egy remek virágcsokrot küldött az ünnepelt tiszteletére. Ugyancsak remek virágajándékkal emelte az ünnepély fényét *Ernst Márkné*, az izraelita nőegylet

elnöke, aki a családi gyász miatt nem jelenhetett meg személyesen az ünnepségen.

Ezek után *Matkovits Béla* főispán a következő, magasszárnyalású szavak között tüzte fel *Piukovich Ferencné* keblére a koronás arany érdemkeresztet:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Jgen tisztelt hölgyeim és uraim!

Olyasféle érzelmek töltik el keblemet, megjelenve körükben, mint a vándorét, ki hosszas, kietlen bolyongás után illatos fák-övezte rózsakertbe ér, hol levertén magáról az út porát, pihenésre térhet.

Semiramis királyné rózsakertje nem lehetett csodásabb, bájosabb, mint ez a milieu, amelyhez ma hivatalos, de kedves köteleesség vezérelt.

Egész valómat üdítő pihenés érzete zsongja keresztül, amidőn a sokszor fásaszto, gyakran mindennapi és megszokott hivatalos ténykedések közepette, ma egy oly funkciót végzek, mely ritkán jut a törvények szürke paragrafusai mellett osztályrészemül.

Ritka funkció ez és rámt nézve kétszeresen értékes:

Először, mert királyi kegy közvetítését eszközölöm, másodsor pedig, mert *nőt* ért a legmagasabb kitüntetés. A nőnek, az asszonynak, az asszonyi nemnek apothéozisát üljük ma, mely nem a világ teremtése óta mozgó energiája az élet törvényeinek, amelyért élni és meghalni is tudunk, de amely nélkül az erősebb nem is gyenge és hitvány, az élet kopár, kietlen és sivatag lenne.

Kint a falu végén ütött-kopott nádviskó; abban hideg, dohos szalmán beteg anya köhög, körötte apró gyermekei kenyérért könyörögnek, az apa meghalt, elhagyta, vagy a koresmában dözsöl... Ugyebár milyen közönséges, ismert kis kép a nagy élet könyörtelen festő műterméből! Milyen sokszor olvastunk már ilyent és hasonlót a költők műveiből, mesélni is hallottunk ilyesmit, amelynek hallatára sokan bosszusan esapják földhöz a szomorú könyvet, s újabb kezdenek olvasni, borzongnak, s kellemesebb thémára fordítják a mesét.

És nyílik a viskó ajtaja, és belép rajta a nemtő, az angyal, karján kosárka, vállán meleg günya, kezében orvososság üveg, szívében szerető melegség. Azt mondtam nemtő, angyal, nem, — igen tisztelt közönség, ez kevés, a jótékony asszony, a comme il faut asszony, az igazi asszony, aminőnek őt az isteni és emberi törvények rendelik.

Őnök azok igen tisztelt hölgyeim, mert Önök nem a költeményekből, nem a mesékből ismerik a nyomort. Önök látták, enyhítették azt, odavezette Önöket főságos szívük, s jó példával előljáró vezérük, Önök kiérdemelték maguknak a nemtő, az angyal fogalmánál is magasabb, dicsőbb *asszony* nevet a szónak legideálisabb, legmagasabb értelmében.

Őnök esendben, feltűnés nélkül gyakorolták az *asszony* legszentebb kötelességét, de jótéteményeik nem maradtak titokban. Tudomást szerzett róluk a nyomorultak és árvák legfőbb jótéveje, Urunk. Királyunk is, a magas kormány jóindulatú felterjesztése következtében, s most tudomást szerez róluk az egész ország, amidőn szerencsés vagyok átnyújtani egyetlét nemes elöknőjének a legfelsőbb kitüntetés, a koronás arany érdemkeresztet. Felkérem az egyetli jegyző urat, sziveskedjék az erre vonatkozó magas leiratokat felolvasni.

A felszólításnak engedve *Dr. Piukovich Sándor* főgimn. tanár, egyetli titkár felolvasta a legmagasabb kéziratokat, melyeket állva hallgatott végig a közönség. A legfelsőbb kéziratok a következők:

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 244.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vízvezetési és csatornázási berendezéseket, légszusz-világítást, villany- és erőátvitelt, úgyszintén kűtfűrészt és higiénikus berendezést. Minden e szakmába vágó egyéb munkálatok a legjutányosabb árban. Tervek és költségjegyzék díjtalanul. Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — Jó munka.

Magyar királyi miniszterelnök.
5156/I. M. E.

matheovicsi Piukovich Ferencné
született Staud Mária urnónek

Ujvidék.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a folyó évi augusztus hó 14-én kelt legfelső elhatározásával, a közjótékony és ember-szeretet terén szerzett érdemei elismerésül Önnek a koronás arany érdemkeresztet leg-kegyelmesebben adományozni méltóztatott. Erről Önt örvendetes tudomásul ezennel értesitem.

Budapest, 1910. évi szeptember hó 18-án.
Gróf Khuen Héderváry.

Magyar királyi miniszterelnök.
5156/I. M. E.

Méltóságos Matkovits Béla urnak
Ujvidék szabad királyi város főispánjának

Ujvidék.

Méltóságos főispán ur!

Ő császári és apostoli királyi Felsége a folyó évi augusztus hó 14-én kelt legfelső elhatározásával, a közjótékony és ember-szeretet terén szerzett érdemei elismerésül matheovicsi Piukovich Ferencné született Staud Mária, ujvidéki lakosnak a koronás arany érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Midőn a vonatkozó rendelkezésem, a rendjelet és az alapszabályokat kézbesítés végett idezárom, felhívom Méltóságodat, hogy a szintén idemellékelte tervtényt kellő aláíratás után hozzám visszajuttatni sziveskedjék.

Budapest, 1910. évi szeptember hó 18-án.
A miniszterelnök megbízásából:
báró Skerlecz,
miniszteri tanácsos.

Főispán ur a kéziratok felolvasásának elhangzása után így fejezte be beszédét:

Nagys. Asszonyom! Büszke vagyok, hogy nemesen dobogó szíve fölé helyezhetem ez érdemrendet! Tudom, hogy valóban méltó érdem jutalma az, s tudom, hogy amiként az díszíteni fogja Nagyságodat, Nagyságod is díszére fog válni e rend érdemes tagjainak. Amidőn őszinte örömmel szívből sok szerencsét kívánok Nagyságodnak, egyben kívánom, viselje e rendjelet és vezesse, e jótéteményéről híres együletet még sokáig ép egészségben és erőben, a jótékony fátárságot, de dícső utain. Legyen Nagyságod jószágának ez érdemkeresztet kívül jutalma azon tudat is, hogy a szegények áldani, a gazdagok dícsőitenni fogják. Isten tartsa Nagyságodat, Isten éltesse ez egyület kitünő tagjait!

Dr. Demetrovics Vladimir polgármester kért szót és Piukovich Ferencné Ujvidék városa közönsége, a város szegényei és árvái nevében köszöntötte a következőkép:

*Méltóságos főispán ur!
Nagyságos Asszonyom!
Mélyen tisztelt ünneplő közönség!*

Mint Ujvidék szab. kir. város polgármestere városunk közönsége nevében őszinte örömmel üdvözlöm Nagyságodat a mai ünnepély alkalmából.

Ujvidék város közönségének mély háláját tolmácsolom Nagyságodnak azon, a legfelsőbb elismerésben is részesült nemes munkásságáért, amelyet városunk polgársága, különösen pedig annak szegényei és szegénysorsu gyermekei érdekében évek hosszú során fáradhatatlan buzgalommal és teljes odaadással kifejtett.

Ezen nemes tetteiért, szíve jószágáért vegye fölünk, e város polgárságától, e város szegényei és szegény gyermekei részéről jutalmul hálánkat, nagyrabecsülésünket, mély tiszteletünket és igaz szeretetünket, mit Nagyságod irányában mindnyájan osztatlanul érezzük.

Lelkem mélyéből óhajtom, hogy nemes működését, minden lépését Isten áldása kísérje és a Mi denható Nagyságodat hazánk és polgárságunk javára még igen igen sokáig éltesse!

Most az úrlányok küldöttsége lépett az emelvény elé. Az ő nevükben Bakay Margit köszöntötte fel az ünnepelet és átadta a leányok ajándékát, egy remek virágállványt.

Éljenések közepette vette át a szót az ünnepelet és a következő beszédet mondta el:

*Méltóságos Főispán ur!
Mélyen tisztelt ünneplő közönség!*

Hálattelt szívvel állok ebben az ünnepélyes pillanatban és a meghatottság vesz erőt rajtam, amely érzelmeim kifejezését nem engedi meg. Mégis leküzdve ezt a meghatottságot, elsősorban hódolatteljes tisztelettel mondok köszönetet Ö Felségének, Magyarország apostoli királyának, aki esekély érdemeimért a magas kitüntetést kegyes volt adni.

De hálás köszönettel tartozom Ö Méltóságára főispán urnak is, aki egyesületünk igaz pártfogójának mutatkozott akkor, amidőn szerénységemet a legmagasabb helyen kitüntetésre ajánlani méltóztatott.

Fogadja Méltóságos főispán ur ezért a figyelemért úgy az együletünk mint az én nevében őszinte köszönetemet.

Ez a kitüntetés záloga lesz további munkálkodásomnak, megígérvén, hogy fokozottabb erővel fogok dolgozni a szegények, elhagyottak és árvák érdekében. Erre a munkásságomra Isten áldását kérem. Hogy pedig egyesületünk ezt a mai szép ünnepelet megülhette, azt köszönöm derék védnökünknek, a kedves hölgyeknek, akik engem munkában oly szívesen támogattak. Jóakaratu támogatásukat továbbra is kérem, hogy így egyesült erővel iparkodjunk megfektetni azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket a jótékony nevében a társadalom nekünk kiszabott. Midőn mindannyiunknak, akik szívesek voltok itt megjelenni s tanúi lenni életem egyik legszebb és legkellemesebb perének, szívből mély köszönetet mondok; éltetem dícsőségesen uralkodó királyunkat, szeretett főispánunkat Matkovits Béla urat városunk kedves polgármesterét Dr. Demetrovics urat, végül városunk nemeskeblű közönségét.

Az ünnepelethez számos üdvözlő irat és sürgöny érkezett, amelyeket Dr. Amon Pál olvasott fel. Üdvözlő iratokat küldtek: Sevicz Mitrofan gkel. püspök, Báró Guszek vezérőrnagy, pétervári várparancsnok, Jaschke János ezredes, a 96. gyalogezred parancsnoka, a 70. gyalogezred tisztikara, Dr. Fischer Henrik ügyvéd és neje, Tibor Mihály posta- és távirat főfelügyelő, Dr. Davidovác Milán ügyvéd és neje, Ernszt Márkné, Dr. Schosberger Sándor kórházi igazgató főorvos és neje, a Misszonyunkról nevezett iskolánékné ujvidéki zárdája, a bajai katolikus nőegylet. Üdvözlő sürgönyöket adtak fel: a Magyarországi Nőegyletek Országos Szövetsége, Rohonyi Gyula igazságügyminiszteriiumi államtitkár, Dr. Horváth Géza és neje, özv. Koreny-Scheck Vincéné, Róth Vilmosné, György Lajos főmérnök.

A közgyűlés utolsó szónoka Subotitsné, az egyesület tiszteletbeli elnöke volt. Ő azok közé tartozik, akik az egyesületet negyven-négy évvel ezelőtt megalapították. Az egyület

és elnöknője iránt való tiszteletből, öreg koradacára, nem átalotta a fárasztó utat megtenni és eljött, hogy a közgyűlésen személyesen részt vegyen. Nagy tetszéssel fogadtott beszédében örömmel utalt arra, mily szakavatott kezek vezetnek az együletnek ügyeit s kívánja, hogy a nőegylet Piukovich Ferencnével az élen még sokáig az eddigi sikerek mellett töltsse be hivatását.

Dr. Amon Pál megköszönve a közönségnek, hogy e ritka ünnepélyen oly szép számban képviseltette magát, az illeltséget, miután még a jegyzőkönyv hitelesítésére Csarsch Dezsőné és Dietzgen Imréné nőegyleti tagokat kérte fel.

Küldöttségek.

A diszkyűlés lefolyása után Piukovich Ferencné fogadta a nagyszámú üdvözlő küldöttségeket. Küldöttségileg fejezték ki szerencsekívánataikat: a gkel. nőegylet özv. Radovánovitsné Julia vezetése mellett, az izr. nőegylet özv. Trebits Jánosné vezetésével, az ág. evang. Tabitha nőegylet Dussing Jánosné vezetésével. Megjelentek: a szerb Matica küldöttsége Varadjanin Arkadija h. főitkár vezetésével, a cs. és kir. 6. gyalogezred tisztikarának küldöttsége Marcinkievitz őrnaggyal az élen, a 6. honvédegyezred tisztikarának küldöttsége Kóssa százados vezetésével, a Magyar Kaszinó küldöttsége Rehák Ferenc vezetésével, a polgári céllövész egyesület küldöttsége Witz Ferenc lövészestrel az élen. Jókívánatok tolmácsoltak: Dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő, N. Nemessányi Adél a polg. leányiskola nevében, egyszersmind a Nőegyletek Országos Szövetsége képviselőjében is; Megyesi Ferenc, a kir. kath. magyar főgimnázium tanári testülete nevében, Niedermayer Gyula a felsőkereskedelmi iskola testülete és a Gyermekekbarátok Egyletének megbízásából, Dietzgen Imre, mint az önkéntes tüzlőegylet főparancsnoka, Molnár Hugó a református hitközség és tanytestület, Dr. Pap Ignác az izraelita hitközség és tanytestület, Belohorszky Gábor az ág. ev. hitközség és tanytestület megbízásából, Kardos Ignác a polgári fiúiskola testülete nevében, Endre Antal a „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet” megbízásából, Forstner Géza a „Vöröskereszt egyület ujvidéki fiókjá” részéről, továbbá a daltestületek és a sajtó képviselői.

Theaestély.

A szép ünnepség koronája volt az a theaestély, amelyet az egyesület az Erzsébet szállóban rendezett. A terem színiültig megtelt városunk legelőkelőbb közönségével. Ott láttuk Matkovits Béla főispánt kedves nejevel, Dr. Demetrovics Vladimir polgármestert, Dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselőt és nejét, továbbá a hatóságok és testületek összes fejeit. Jókedv tartotta össze a disztigvált társaságot a kora reggeli órákig. Az első négyest száz pár táncolta. A theaestély rendezésében az elnökön kívül Teudner Jánosné és Dr. Piukovich Sándor fejtették ki fáradhatatlan tevékenységüket. A bevétel meghaladja a 600 koronát.

A szombati nap kitörölhetetlen nyomot hagyott városunk jótékonyágának történetében. Kedvesen, maradandó hatással folyt le; városunk méltó módon ünnepelet meg azokat az érdemeket, amelyeket Piukovich Ferencné a jótékony terén szerzett. Kívánjuk, hogy a lelkes elnök még sokáig vezesse az eddigi kitartással az egyesület ügyét és hogy a jól megérdemelt kitüntetést sokáig erőben, egészségben és boldogságban viselhesse.

HAJÓS TESTVÉREK

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegy-tisztító gyára. Szörmfestés. — Szörmeeladás. Agyottisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék.
Telefon 215. sz.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

Külön gallértisztító osztály.

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközölünk.

Bankjegy-kontingens.

Az Osztrák-Magyar Bank jegykibocsátási tervzetét egészítsük ki a bankjegy-kontingens fogalmával.

A mulkori fejtegetésekből nyilvánvaló, hogy a jegykibocsátás a bankra nézve felette jövedelmező művelet s a haszon annál nagyobb, mennél nagyobb a forgalomba kerülő bankjegyek összege. Ha már most a jegykibocsátó bank csupán a maga anyagi érdekét követné, igyekezne minél nagyobb mennyiségű jegyet kibocsátani. De a túlságos bankjegy-produkció csak úgy zavarólag hatna, mint a bankjegyhiány. Az állam tehát a gazdasági élet zavartalansága érdekében ügyel arra, hogy a jegykibocsátó intézet csak annyi bankjegyet bocsásson ki, amennyire a forgalomnak atlagosan szüksége van. A túltermést nem korlátozza ugyan, hanem nehezíti olyan módon, hogy ha a bank tényleges érfedezete fölött 400 milliónál több jegyet bocsát ki, a többlet 5%-os adó alá esik.

Lássuk ezt két példában.

Ha az Osztrák-Magyar Bank érfélesztete 200 millió, kibocsáthat 500 millió értékű bankjegyet, amiből 300 milliót fedez bankszerűen (500 milliónak 40%-a: 200 millió érfel, 60%-a: 300 millió bankszerűen van fedezve.) A kontingens értelmében adómentes lehetne 200 (érfélesztet) + 400 = 600 millió, minthogy a fedezeti rendszer tekintetbevételevel megállapított összes kibocsátás csak 500 millió lehet, azért az egész kibocsátás adómentes.

Ha az Osztrák-Magyar Bank érfélesztete 1500 millió, kibocsáthat 3750 millió korona értékű bankjegyet, (mert 3750-nek 40%-a 1500) ebből adómentes a kontingens értelmében 1500 (érfélesztet) + 400 = 1900 millió, 5%-os adó alá esik 2750 - 1900 = 1850 millió korona értékű bankjegy.

Ha a tényleges kibocsátás — ez első példánk alapján — 350 millió, akkor az Osztrák-Magyar Banknak a fedezeti rendszer értelmében még 150 millió értékű bankjegy kibocsátásához van joga s e 150 millió még adómentes.

Második példánkban felvett adatok szerint (a tényleges érfedezet ma 1500 milliónál is nagyobb) az O. M. Bank 40%-os fedezeti

rendszer értelmében 3750 millió bankjegy kibocsátására jogosult; ha az összes emissió 1700 millió, akkor joga van a banknak még 2050 milliót kibocsátani, de minthogy adómentesen csak 1900 milliót bocsáthat ki, azért az 1700 millió felül még adómentesen forgalomba hozható bankjegy mennyiség csak 1900 - 1700 = 200 millió, a többlet: (2050 - 200) 1850 millió már 5%-os adó alá esik.

Azt a bankjegymennyiséget, melyet az Osztrák-Magyar Bank érfélesztetének változtatlansága mellett még adómentesen kibocsáthat, adómentes bankjegytartaléknak nevezik.

Első példánkban az adómentes bankjegytartalék 150 millió, a másodikban 200 millió.

Döntsük el, vajjon a kontingentálásnak ez a módja határt szab-e a forgalomba kerülő bankjegyek mennyiségének.

Ha jegybankunk 1500 milliónyi arany fölött rendelkezik — bár 3750 millió kibocsátásra jogosult — 1900 milliót csak akkor fog kibocsátani, ha a többletet 5%-osnál magasabb kamatozással mellett tudja majd elhelyezni, hiszen neki magának 5%-ba kerül a többlet. De ha 5%-nál magasabbra emelkedik a pénz ára, ez a pénzhány, a pénzkínálattal hiányának a jele; ilyen esetben szükséges az O. M. Bank közbelépése, amely néhány millió bankjegy piacra dobálással segít a pénzhányon. De érdemes is közbelépnie, mert a neki 5%-ba kerülő pénzt esetleg 6%-al tudja gyümölcsösíteni.

A vázolt kontingentálási mód tehát egyrészt megőrzi a piacot a bankjegyek túlteljesítésétől, mert a jegykibocsátóbank normális időben nem fog a kontingensen felül kibocsátani, hiszen rendes körülmények között a piacra csak 4%-ot érhet el, másrészt e mód mintegy automatikusan elejét veszi a nagyobb pénzhányoknak. Ugy működik mint egy biztosító szelep. Ha a pénzpiac feszültsége túl nagy, a kamattal az 5%-ot átlépte: önmagától megnyílik, módot nyújtva arra, hogy a piacra kerülő újabb bankjegyeket a pénzhányon segítsen!

Wagner testvérek 5-ös számú
pörkölt kávéja a legfinomabb.

TÁRCA.

Salve Regina.

— Az „Ujvidéki Hírlap” számára. —
Irtta: *Kiss Menyhért.*
(Folyt.)

Amint nap nap után a művészpár boldogságában gyönyörködött, fölelevenült lelkében az ő nekiindult tavaszi álomképe. Éjszakánként sohasem hunyta le a szemét. Mártát indult keresni a lázas álmok elröpítő szárnyán, aki elment, mint a felhő, s aki megigértte, hogy a nagy hegyen keresztül, az erdőn át visszajön. Ki tudja metre bolyong a szomorú, sápadt Márta? Az elhervadt utolsó ibolyacsokor ott álmodozik a breviáriumban, de ha jön az éjszaka, szétáruznak a szent lapok s az ibolyaszálak, mint valami ragyogó lepkeszárnyak libbennek-lebbenek a légi uton, el, messze... A kicsi sápadtarcu Márta után, aki elment, mint a felhő, s talán sohase jön vissza?

A magyarok Nagyasszonyának művészi tökéletességű oltárképe készen. Másnap, augusztus 15-ike van, ünnepi búcsúnap. Az öreg 48-as lelkipásztor a városból áthívatta a főesperes apátot, hogy infulával történjen a ceremónia. A Mária-dalkór új misét tanult s a vidék legszebb hangu kisasszonya szólót készült énekelni.

Harangok zúgnak-búgnak, jönnek a búcsúsok zászlókkal, keresztekkel. Az ősz gvardián hitet sugárzó arccal készül a szent beszédre, amellyel az ifjú szerzetest a Szent István oltárhoz vezeti. Előbb gratulációs seregét vezérel be. Nagy eszind a cellában. Bizonyára a kórusba ment föl. Keresik. Schol, sehol. Az íróasztalon levél. A levélben kusza betűkkel fölrova néhány szó...

A hetven éven jóval túlhaladt lelki előjáró derűs, mosolygó arca elfakult. Először szinte hihetetlennek tűnik föl az egész dolog. De a levél, valami leánytél, a megsejtett boldogság... Uram Istenem... Mennyei angyalok...

Az orgona bűg... A nagymisébe most kezdenek bele. A főoltáron gyönyörűen, diadalmasan pompáz a művész remeke. Az egyszerű, jámbor nép nem tud betelni a nézésével. A kórusban ragyújtanak a Boldogasszony anyánk, régi nagy patrónánkra. A szentélyben állók, ott tartanak még, hogy Magyarországról, romlott hazánkról, ne felejtkezze el szegény magyarokról, amikor a kórus már a második strófát kezdi úni sono, hársányan, felségesen.

Az ősz gvardián roskatag léptekkel tipeg be. Hangosan, könnytelen szemmel mondja, miközben a kép felé emeli öreg karjait:

— Te ismered az élet utjait... Ó a másikat választotta... A te akaratod szerint történt... Bocsáss meg neki... Salve Regina...

(Vége.)

HIREK.

Főispánunk mint a D.M.K.E. tiszteletbeli elnöke. Főispánunkat a „D.M.K.E.” multkori közgyűlésén nagy lelkesedéssel tiszteletbeli elnökké választotta. A megválasztásról most az elnökség levélben értesítette főispánunkat. Főispánunk erre a kitüntetésre méltán rászolgált és tudjuk, hogy a „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület” benne lelkes pártfogóra talált.

Érseki helynök. A kalocsai egyházmegye kiváló érsekének, Városv Gyulának elhalálása után a főkáptalan tagjai ülésre jöttek össze, amely alkalommal érseki helynöknek egyhangulag *Kleiner Lajos* pápai praelátust választották meg. A választás minden tekintetben érdemes egyént ért, aki méltó módon fogja az egyházmegyét addig, míg az érseki szék betöltésre kerül, mindenféle képviselni.

Eljegyzés. *Medveczky Gyula* helybeli törvényszéki jegyző aranyifjúságunk lelkes tagja, szombaton tartotta eljegyzését Hódáságon *Korény Ella* úrléánnyal, néhai *Korény Béla* volt nagykereskedő kedves és szeretetreméltó leányával. Szívük frigyét áldja meg a Mindenható!

Esküvő. *Dr. Friedmann Oszkár* Gyórról, vasárnap, november 20-án déli fél 12 órakor tartja esküvőjét *Kertész Margit* úrléánnyal, *Kertész Mór* helybeli divatárkereskedő kedves leányával. Tartós és zavartalan boldogságot!

Köszönet. Az „I. Ujvidéki Nőegylet” választmánya mindazoknak, akik a *Piukovich Ferencné* tiszteletére rendezett ünnepségeken közreműködni, résztvenni, és az ünnepély fényét emelni sziveskedtek, ezuton is mond halás köszönetet.

Elhalasztott vásárok. A kolerára való tekintettel a pétervárdi, november 11-ére hirdetett országos vásár elmarad. Hasonlóképp a Nagy-baracsán november hó 7-ére hirdetett vásár november 28-án fog megtartatni.

A gőzfürdői öngyilkosság rejtélyes történetét rendőrségünk végre tisztázta. *Ditrichstein* azonosságát sikerült megállapítani, egyben pedig a vizsgálat fényt derített arra, hogy nevezett öngyilkosságát anyagi gondok miatt követte el.

Apolló-színház. Az Apolló mozgófénykép-színházban a legutóbbi napokban is minden tekintetben kitünő műsor volt. Kedden és szerdán ifjúsági előadások voltak, amely alkalmával a budapesti Kerepesi temetőben nyugvó nagyjaink sírjait mutattak be sikerült felvételekben. A képekhez magyarzó szöveget olvasott fel *Dr. Piukovich Sándor* főgyimm tanár. A legközelebbi napok műsorából kiemeljük „A bilincsek” című érdekesítő drámát, a „Kutyahűség” című meghatározó jelenetet, „A pletyka” című falusi életrajzot, a „Művésznapi” című látványos képet, végül „A mozgófénykép újság” című jelenetsorozat, amelyben aktuálisok kerülnek a vászonra.

Kérelem. A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület” ujvidéki osztálya felkéri mindazokat, akiknek az analfabéta tantolyamra szóló felhívást küldött, hogy a kurzusra jelentkezők névsorát legkésőbb e hó 12-éig *Dr. Piukovich Sándor* titkárhoz beküldjék, hogy az egyesület a jelentkezők száma iránt tájékozassa magát. Kapcsolatosan megemlíti, hogy a kurzus mindenesetre megtartatik, mivel maga az egyesület vezetősége nagy súlyt helyez arra, hogy itt a délvidéken a téli hónapokban egy analfabéta tanfolyam rendeztesse.

Porszívógépkölcsönző vállalat.

Nincs többé por. Nincs többé porolás. Uj üzem:

Elvállalunk: lakások, irodák, kávéházak és vendéglő porszívógépünk által való portmentesítést a következő előnyös kölcsöndíjak mellett.

Egyszeri kölcsöndíj egy gép után egy munkással: Délelőttre 7 k. Délutánra 6 k. Egész napra 12 k. Bérletre egész évre olcsóbb, külön megegyezés szerint.

Porszívógépkölcsönző vállalat

FISCHER TESTVÉREK

II. Rákóczi Ferenc-ut 57. Telefon 244. szám

Mulatság. Az „Ujvidéki Magyar Kaszinó” vigalmi bizottsága elhatározta, hogy november hó 19-én és december 10-én, mindkét esetben este fél 9-kor saját helyiségeiben estélyeket rendez.

Művészi hangverseny. *Dohnányi Ernő*, a berlini zeneakadémia hírneves tanára, zongoraművész, november hó 27-én a Dugyerk-szi színházban hangversenyt rendez. Jegyek elővételben Abraham könyvkereskedésben kaphatók.

A népszámlálás előkészítése. A statisztikai hivatal kiküldöttje a népszámláló biztosság részére f. hó 12-én délelőtt 10 órakor kioktatási előadást tart a városháza nagytermében.

Tűz a kamenicai révháznál. Vasárnap délután a kamenicai révháznál tűz ütött ki, amelyet azonban idejében elfojtottak, amiáltal nagyobb veszélynek elejét vették.

Törvénytörési esküdték. Esküdtörési tárgyalásra kisorsoltattak *mint rendes esküdték:* Markovics Arkadia könyvelő, Szarka Ambrus tanító, Kohlmayer Lajos aranyműves, Laubner József bankhivatalnok, Hodoványi Andor szobafestő, Ziegler Oszkár kereskedő, Kocsis Miklós koreszmáros, Dr. Micstak Lajos ügyvéd, Kungl Károly ipartest. jegyző, Klement Antal tanár, Pekló Béla építész, Lengyel Henrik tanár, Schattelesz Nándor szabó, Löbl Jakab kereskedő, Schusztér András főerdész, Lenkei Imre asztalos, Simon György kereskedő, Meangyity Milán banktitkár, Löwenberger Herman kereskedő, Königstättler Béla m. hivatalnok, Matkovits Rókus szobafestő, Löwinger Armin üzletvezető, Schiff Benő műfestő, Schneider Frigyes nyug. őrnagy, Rangl Endre m. hivatalnok, Wollner Lipót kereskedő, Sztoj Vilmos m. hivatalnok, Szemere Gábor tanár, Witz Ferenc szítós, Koroknai János szatócs; *helyettes esküdték:* Kreinicker Zoltán főnyékpész, Landsmann Adolf kereskedő, Gruics Koszta kereskedő, Knézi Pál keztűs, Krainer Nándor kereskedő, Turner Viktor m. hivatalnok, Szűcs Kálmán asztalos, Muszaj Mihály mosó-int. tulajd. Grosz Antal ügyvédjelölt, Nagy Béla gombkötő.

VITA FORRÁS

SÖSKUT VASMEGYE

Természetes hazai gyógyvíz

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukor-betegeknek, köszvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár Vita-forrás a gyomorégetést
: : azonnal megszünteti. : :

A vállalat tulajdonosa a CONSUM Keresk. R.-t.

Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: Wagner Testvérek cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Téli élet a fürdőben. A Városi Ártézi Jódosfürdő téli évadja, dacára a kedvezőtlen időjárásnak, szépen köszöntött be és igen sok azon fürdővendégek száma, akik betegségük gyógyítása céljából a messze vidéken hírneves fürdőnket keresték fel. Jelenleg gyógykezelés alatt állók sorából a következőket jegyeztük fel: dr. Bartonek kir. közjegyzőhelyettes Titel, Szesztrich Elek póstamester Titel, Hiel József jegyző Regőce, Hromadka József bányatiszt Lupény. A jövő hét elejére hosszabb tartózkodásra érkezését jelentette be Széchenyi Tamás főszolgabíró Zsablyáról, dr. Hirt József ügyvéd Nagyszebenből és mások. A hálairatok száma, amelyet a meggyógyultak a fürdő igazgatóságának beküldenek, ismét eggyel szaporodott. Székely Salamonné, áll. főreál isk. tanár neje Aradról, lapunk mai számának nyiltér rovatában a legnagyobb hálával és elismeréssel adózik fürdőnk gyógyvizének, amely annyi embernek adta vissza egészségét. A fürdővel számos munkásbiztosítópénztár lépett szerződéses viszonyba. Jelenleg több mint 25 munkásbiztosító pénztár kötött szerződést, mely szerződés azt jelenti, hogy jövő évtől kezdve mindazok a betegek, akiknek betegsége ellen a fürdő javallva van, ezen

szerződéses helyekről Ujvidékre küldetnek. Legujabban a magyar póstaalkalmazottak orsz. betegsegélyző egyesülete intézett kérdést a szerződéses viszony megkezdése miatt a fürdő igazgatóságához és bizonyosra vehető, hogy a póstaalkalmazottak betegsegélyző egyesülete is szerződést fog kötni a fürdővel. A fürdő igazgatósága foglalkozik azzal az eszmével, hogy jövő évben egy munkás szanatóriumot létesít, amely szociális szempontból is nagy fontossággal fog birni.

Árverési hírdetmény. A kézbesíthetlen és fölös árú az üzletszabályzat 81. §-a értelmében Ujvidék állomás raktárában november 18-án délelőtt 9 órakor nyilvánosan el fognak árvereztetni. Az állomásfőnök.

Az alkohol romboló hatása. Vasárnap délután a Damjanich utcai Bíró vendéglőben együtt mulattak Csipő Sándor 45 éves fuvaros és Tóth Lajos 21 éves napszámos. Valami miatt összeperlekedtek a koreszmában. Mikor kimentek a koreszmából, tovább folyt a civakodás. Előkerült a kés is és szurkalás lett a perlekedés vége. A verekedés folytán mindketten megsérültek Erélyes vizsgálat folyik. Itt jegyezzük meg, hogy Tóth Lajos verekedés miatt már büntetve volt.

Hírdetmény. Az 1889. évi VI. t.-c. 35. §-a és az e törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás 23. §-a alapján az 1890. 1889. és 1888. évben született hadkötelesek november havában illetőségi községük, illetve állandó tartózkodási helyük előjáróságánál akár írásban, akár élőszóval személyesen beiratásuk végett jelentkezni tartoznak. Felhívom emnélfogva az említett három évfolyamba tartozó hadköteleseket, hogy folyó évi november hóban a városi tanács katonai-igazgatóságában (városházi II. emelet 43. ajtó) igazolási okmányokkal (keresztlevél, munka. eselédkönyv, illetőségi bizonyítvány, utlevél stb.) annál inkább jelentkezzenek, mert aki ezen jelentkezést anélkül, hogy legyőzhetetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető és elzárásra is átváltoztatható pénmbüntetéssel fog büntetettetni. Ujvidék, 1910. évi október hó 25-én. *Dr. Demetrowits Vladimir*, s. k., porgár-mester.

Uj fogorvosi műterem. *Dr. Kármán János* fogorvos *Berger Alfred* fogtechnikussal egyetemben egy fogorvosi és fogtechnikai műtermet rendezett be, amelyben a legmodernebb munkák kerülnek a legpontosabb mértékben kivitelre. A műterem a kor vívmányainak megfelelőleg van berendezve és hivatott a legkényesebb igényeket is kielégíteni.

A hálószobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódtott, hogy a Cimexin nemesak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Herczog István gyógyszer-tárában Ujvidék, és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

Balcs zeneiskolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandíj mellett. A zeneiskola előkészíti fiúiskolai zeneiskolák vizsgáira.

A kiadóhivatal főnöke: **Trebits Károly.**

Nyilt-tér.

Ujvidék szab. kir. város ártézi fürdő tekintetes igazgatóságának Ujvidék.

Három heti kúra után tapasztalom, hogy a fürdők reumatikus bajomra jó hatással van-

nak. A fürdő szépsége, tisztasága és az előzékeny kiszolgálás elismerésemel érdemelte ki és fürdőjüket a szenvedő emberiségnek a legmelegebben ajánlom.

Arad, 1910. október 19.

Tisztelettel

Székely Salamonné
áll. főreál isk. tanár neje.

Hirdetések.

Langen és Wolf

motorgyárának ujvidéki fiókja üzleti helyiségét november 1-től **Temerini-utca 1-től Temerini-utca 7. sz.** alá helyezte.

Raktára minden a szakmába vágó cikkel teljesen fel van szerelve.

Tantál-lámpa

a legjobb fémszálas izzólámpa. Árammegtakarítás kb. 50%
Fehér fényel ég. —
: Rázkodásoknak :
ellenáll. Igen tartós.
Minden helyzetben
: kifogástalanul ég. :

Nagyobb rendeléseknél magas engedmény

Megrendelhető

Magyar Siemens-Schuckert-műveknél
Budapest, V., Lipót-körút 5.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindentéle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

STOCK-COGNAC

— MEDICINAL —

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpároló telepéből

Barcola.

Egyedüli Cognac gőzfőzde, állandó : hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. :
Kapható minden jobb fűszerüzletben.
Ovakodjunk az utánzatoktól.

Udvari szállítója

az angol királynak.
5 órai teára
speciális
a

„King's“-Blend
az angol királynak.

A VILÁG LEGJOBB
TEA!

Ujvidéki Főraktár: Wagner Testvéreknél.

Udvari szállítója

a Wales-i hercegnek.

Az „U. K.“ tea
nagyon kiadós és
finom aromájú.

Apolló-színház

Ujvidék.

A lelegegánsabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családias műsor! — Kényelmesen :: berendezett, jól szellőztetett helyiség. ::

A képek szilárdak,
világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól
11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

Ritka alkalom.

Mindenféle kereskedelmi és ipari célokra alkalmas utcai helyiség portállal a legforgalmasabb helyen 1911. február 1-től kiadó.

Bővebbet: Kron Károlynál
(Népbank.)

Modern üzlethelyiség

a főtéren (Wagner-palota) azonnal kiadó. Feltételek:

Löwy Mátyás és társa
divatruházában

Ujvidéken, főtéren Erzsébet-szálloda
épület.

A Petőfi-utca 73. szám alatti házam a benne levő Petőfi kávéházzal együtt eladó.

SOTTITS KÁROLY,

Ujfutak.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Kármán János és Berger Alfréd
Ujvidék.

Arany hidmunkák és koronák, műfogak arany és kautschuklemezrel, fogtömések (arany-, ezüst-, porcellán stb.) és foghúzás érzéketlenítéssel. — Vidéki megbízásokat :: 12 óra alatt intézünk el. ::

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van, ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki **Sztraka Menthol** fogszáppanját használja. Ára majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos színelvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koronáért 3 drb. 2 kor. bérmenrve küld **Sztraka gyógyszerész Mohol**.

Kapható: *Herczog István* gyógyszerész, *Grosinger János* gyógyszerész, *Klein Oszkár* droguista, *Schosberger Hermann* kereskedőnél Ujvidék.

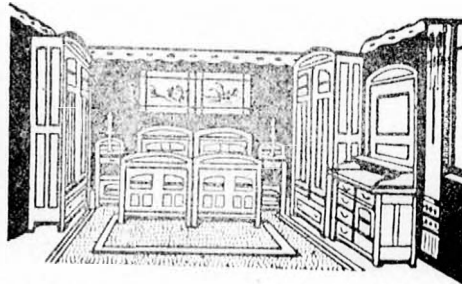
EREDETI SZERÉMI HEGYI BOROK

eladása 50 litertől felfelé
hordókban és palaecokokban.

Kész új hordók forrázva
állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre, kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám (Saját házában).

Butorvevők!

Szíves figyelmüket felhívjuk a
Hungária kiviteli tömörfa butorgyár
Schönberger és Lederer
gyártmányaira.

UJVIDÉK, a gázgyárral szemben.

Hungária butorok:

csakis elsőrendű szárazfából készülnek, szolidan, izlésesen és finoman vannak kidolgozva.

Hungária butorok:

ennekfolytán nem viselik magukon a tömeggyártás bélyegét, hanem szépek és tartósak.

Hungária butorok:

olcsóak, mert nem kell értük sem fuvar sem csomagolási költséget fizetni mint a távollevő gyárakból érkező bútorknál és nem rongálódnak a szállítás alatt.

Hungária butorok:

minden vevő az eredeti gyári áron kaphat.

Hungária butort:

Schönberger Lipót és Fia újonnan berendezett és új választékkal felszerelt butorkereskedésében mint a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Lederer cég helyi lerakatánál

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 7. szám.